

tette meg; 1863-ban már 14 olyan kórház működött, amelyek bujakór gyógyításával foglalkoztak.

Pest városa 1867-ben szabályrendeletet alkotott „a bordélyházak és a kéjhölgyek iránt”. Az 1867. évi október hó 30-én 33474/1864. szám alatt alkotott fővárosi „Szabályok a kéjelgésről, bordélyházakról és kéjhölgyekről” a bordélyházak számát 41-ben állapította meg. Elrendelte „a türelmi bárca” bevezetését, a kéjhölgyek négynapenkénti orvosi ellenőrzését (a kerületi főorvos lakásán), ennek díját 25 osztrákértékű krajcárban állapította meg. Pontosan meghatározta az egyes hivatali helyek erkölcsrendészeti hatáskörét, valamint a bordélyház-tulajdonosnak a kötelességeit és alkalmazási jogviszonyát az általa tartott kéjhölgyekhez. [...]

*(Összegejtötte és kiadta Schmall Lajos fővárosi allevéltárnok.
Budapest, 1866–1868)*

Szabályrendelet. Bordélyházak- és kéjhölgyek iránt⁸

A jelenlegi társadalmi viszonyoknál fogva a kéjhölgyek és bordélyházak eltűrése, ámbár azok a közerkölcshésséggel homlokegyenest ellenkeznek, a kószá kéjelgésből különben a közegéshségre hárulható káros következtetések elkerülése végett szomorú kényszerűség levén.

Szükséges oly rendszabályokat alkotni, melyek által egy részről a vétek szemtelen gyakorlásából eredhető közbotrány elkerültessék, másrésztől a közegéshség veszélyei lehetőleg elhárítottassanak.

Megjegyezvén azt, hogy a kéjhölgyek és bordélytelepek tulajdonosai éppen e szempontoknál fogva mint ilyenek, erkölcstelen üzletük tekintetéből jogokat nem követelhetnek, s csak oltalomra tarthatnak számot, annyiban, miszerint addig, míg nyilvános botrányra okot nem szolgáltatnak, és

⁸ A városi prostitúciós szabályrendeletek – bár regionális érvényük volt – nagyon hasonlítottak egymáshoz, illetve szövegük jórészt megegyezett egymással, mivel alapvetően az 1867-es budapesti szabályrendelet szövegét vették mintául. Területenként csak néhány kisebb változás történt bennük, például volt olyan város, ahol férfiak is kaphattak bordélyengedélyt vagy fiatalabb életkorban lévő lányoknak is engedélyezték a bárcaváltást. – Mivel a pesti-budapesti illetőségű szabályrendeletek könnyen hozzáférhetőek, hisz több kiadványban is megjelentek már, itt egy kolozsvári rendeletgyűjtemény szövege szerepel.

„A technika vívmánya”
Fidibusz, 1910. 31. sz.

a közegészség tekintetéből szükséges elővigyázatot pontosan gyakorolják, tőlök minden bántalom, zaklatás és zsarolás eltávolíttassék.

Ezen vezéreszmékből kiindulva következő rendszabályok állapíttatnak meg.

I. rész. A bordélyházakról

1.§. Bordélfházat csak nő bírhat, oly nő, ki büntényért soha fenytítve nem volt, 30 évet már meghaladott és megbízható azon tekintetben, hogy a rendet házában fen tudja és akarja tartani.

2.§. Üzletét rendszerint csak oly házban telepítheti meg, melyben a saját háztartásbeli egyénekben kívül más nem lakik.

3.§. Türelmi bárcát bordélyház nyitására, úgyszintén az engedélyezett helyiség változtatására csak a főkapitány adhat, a tanács jóváhagyásának előleges kikérése mellett, mi végből a főkapitány minden ily esetről a tanácsnak véleményes jelentést tesz.

4.§. Ugyanez úton történik a már engedélyezett bordélfházak megszüntetése, ha ezt vagy ismételt rendőri kihágások, vagy más okok kívánják; csak hogy ily esetben a bordél telepet, ideiglenesen saját hatalmánál fogva is betilthatja.

5.§. A bordélfházak mennyiségét, mint szükséges rosszat, egyelőre a körülmények szerint – koronként a tanács állapítja meg.

6.§. Egy bordélfházban 8-nál több – kettőnél kevesebb nő nem lehet.

7.§. A bordélfházhoz nem tartozó nőknek kéjelgésre alkalmat szolgáltatni nem szabad.

8.§. Hogy valamely városrész kéjhölgyektől túlhalmozva ne legyen azoknak száma a városrészekre lehetőleg aránylagosan felosztandó.

9.§. Tizenhét évesnél ifjabb hölgyet, türelmi bárca és orvosilag kiállított egészségügyi bizonyítvány nélkül bordélfházakba felvenni nem szabad.

10.§. A bordélfház tulajdonosa, mielőtt valamely nőt bárhonnán házához venne, köteles őt mindenekelőtt orvosilag megvizsgáltatni, hogy részére egészségi bizonyítványt, ezután a főkapitányság elébe állítani, hogy személyére türelmi bárcát szerezzen.

11.§. Ha valamely nőt házából elbocsát, a személyére szóló türelmi bárcát és illetőleg orvosi szemle lapot a kapitányságnak átküldi.

12.§. Azon idő alatt, míg a kéjhölgy nála tartózkodik, a türelmi bárcát és az orvosi szemlelapot a bordélftulajdonos magánál tartja, igazolása végett, és felügyelni köteles, hogy orvosi vizsga alól magát egyik nő se vonhassa el; valamint szinte felügyel, hogy a vizsgáló orvostól ajánlott egészségügyi

szabványok a nők által megtartassanak, és a rendelt óvszerek pontosan használtassanak.

13.§. Ha valamely nő házában megbetegszik, és orvosi rendeletnél fogva kórházba küldendő, a bordél tulajdonosa köteles őt bekísérni, és a kórházi bizonyítványt, hogy valósággal felvételre, a főkapitánynak beküldeni. – A kórházi ápolás költségét a bordél tulajdonosa tartozván, megtérítés követelése nélkül hordozni.

14.§. Cselédnek csak oly 30 éven felül lévő nőket alkalmazhat, kiknek koruk és külsejükről feltehető, hogy testükkel keresetet nem úznak.

15.§. Szeszies italok kiszolgálása, úgyszintén zene melletti tánc vagy csendet háborító bármi multság az e tárgyban kiadott rendeletek értelmében bordélházakban tiltatik; ily kihágásért, bár a vendégek által is követessenek el, mindig a bordél tulajdonosa a felelős.

16.§. A bordél tulajdonos köteles felügyelni, hogy a házában lakó hölgyek számára kiadott szabvány ezek által szorosan megtartassék; ellenkező esetben a kihágást elkövetővel együtt ő is fenyítettetik.

17.§. A bordélház tulajdonos házában lakó egy-egy nőnek 20 forinton felül nem hitelezhet, ellenkező esetben, ha a nő tőle távozik, ezen összegben felüli követelését rajta csak rendes per útján keresheti; ellenben a távozó által használt ruhadarabokat neki kiadni köteles.

19.§. Azon öszveget, melytől a bordél tulajdonos lakás és ágy fejében hányadot vesz; valamint a hányadot magát a főkapitány fogja minden egyes bordélra nézve meghatározni, és a bordélra, úgy szinte a kéjhölgy számára kiadott türelmi bárcába beírni. – Ezen öszvegen és hányadon felül a kereset egészen a bordélban lakó kéjhölgyet illeti.

20.§. A bordél tulajdonos köteles naponta reggeli órában, az orvosi vizsgálat napjait kivéve, hölgyeit megvizsgálni, és ha betegséget gyanítana, a városi orvosnak azonnal jelentést tenni, a nőt pedig az orvosi vizsgálat megtörténteig férfi érintkezésétől eltartóztatni.

21.§. Ezen szabályok bármi részen meg nem tartása miatt a bordél tulajdonos megbüntettetetik. – A büntetés lehet 100 forintig terjedő bírság; súlyosabb esetekben dologházi hosszabb vagy rövidebb ideig tartó elzárás, idegekre nézve eltoloncozás –, az üzlet végleges megszüntetése.

22.§. Tisztességes és jó életű nőt, olyat, ki a kéjhölgyek jegyzékében a kapitányságnál beírva nincs, magához csábíttatni vagy valaki számára megkeríteni, vagy 17 évesnél fiatalabb gyermeket elfogadni, vagy bordélházakat türelmi engedély nélkül titokban tartani, bűntény és a bűnvádi bíró által szigorúan fenyítettetik.

23.§. Ha a bordéltelep tulajdonosnak akár kéjhölgyei ellen bárminél, a közöttök fennálló viszonyokból eredő követelése; akár ezek vagy a

rendőri közegek ellen elkövetett, durva, bántalmazó vagy hatalmaskodó magukviselete miatt bármi panaszja lenne: ily panaszokat a városi főkapitányság ezen szabályok értelmében rövid úton intézi el: a meg nem elégedő félnek a törvény rendes útja vagy panaszának a tanácshoz leendő beadhatása fenmaradván.

II. rész. A kéjhölgyekről

Oly nő, ki bordélházba belépett, vagy a kéjlegést külön lakáson úzni szándékozik, mindenek előtt:

1.§. A városi alorvosnál jelentkezék, hogy magát egészségügyileg megvizsgáltassa, és a történet vizsgálatról bizonyítványt nyerjen.

2.§. A főkapitány előtt személyesen jelenjék meg, hogy a kéjhölgyek névsorába beirattassék és a türelmi bárcát magának megszerezhesse.

3.§. A türelmi bárcát, ha bordélba lép, a bordél tulajdonosának adja át, ha külön lakásra megy, az engedélyt magánál tartja.

4.§. Ily bizonyítványok nélkül, melyek egyébiránt ingyen adatnak, kéjlegést úzni nem szabad.

5.§. Ha, akár lakását változtatja, akár más bordélba költözik, az 1.2.§-ban megszabott módon, mind a városi kapitányságnál, mind az orvosnál újra, jelentkezni tartozik.

6.§. Köteles továbbra minden négy napban egyszer a városi orvos által, ezen kívül naponként a bordél tulajdonos által magát megvizsgáltatni, mi avégből a kiszabott vizsgálati órákban otthon tartózkodjék.

7.§. Köteles a vizsgáló orvos által ajánlott egészségi szabályokat pontosan megtartani, és a rendelt óvszereket a rendelvény szerint használni.

8.§. Ha megbetegszik, az orvos utasítására szerint köteles vonakodás nélkül kórházba menni.

9.§. Ha a vizsgálati napok közében gyanút érez, hogy betegségbe esett, köteles magát az orvosnál azonnal önként jelenteni, és magát megvizsgáltatni.

10.§. Rendőri tekintetben köteles:

- a) az utcára nyíló ablakot egész nap befüggönyözve tartani;
- b) csavargástól az utcán, kacérkodástól, és minden illetlen, szemérmetlen viselettől nyilvános helyeken tartózkodni;
- c) kéjlegési üzletre bordélházakon kívül külön lakáson, türelmi bárcát csak a főkapitány adhat ki.

11.§. A bordélházakban a kéjhölgyek minden egyes orvosi vizsgálat teljesítéséért a városi orvosnak 25. o. é. krajcárt fizetnek; – külön lakáson lévők 50 krt.

12.§. Ezen szabályok áthágása büntettetik: – a büntetés lehet csekélyebb áthágásokért, bírság, mely 50 frtig terjedhet; – súlyosabb, kivált az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, és 9§. eseteiben történt kihágások miatt dologház hosszabb vagy rövidebb időre; – idegenek ezen kívül eltoloncoztatnak.

13.§. Tisztességes nőket vagy ártatlan leányokat buja életre csábíttatni közzvétség és bűnvádi bíró által szigorúan büntettetik.

14.§. Ha a kéjhölgyek akár a bordél telep birtokosa ellen, kinél lakik, bárminemű, a közöttök fennálló viszonyból eredő követelése, akár a rendőri közegek ellen durva, bántalmazó vagy hatalmaskodó magukvisellete miatt panasza lenne, az ily panaszokat a városi kapitányság, e szabályok értelmében rövid úton intézi el.

A törvény rendes útja, illetőleg panaszának a tanácshoz leendő beadhatása a meg nem elégedő félnek fennmaradván.

III. rész. A tiszti orvos teendőiről

1.§. Mihelyt valamely kéjhölgy a 2-dik rész 1., 5. vagy 10.§ c) pontjának rendelete szerint nála jelentkezik, tartozik őt azonnal megvizsgálni.

2.§. Ezen vizsgálatot az orvosi tudomány szabályai szerint minden a városon tartózkodó kéjhölgyön 4 naponként ismételni köteles. És hogy ezt felakadás nélkül és rendesen tehesse, mindenik bordél tulajdonosnak, és mindenik külön lakó kéjhölgynek a rendesen megtartandó vizsgálati napokat előre tudtára adja. – A vizsgálati időnek mindazonáltal délutáni egy óránál későbbre haladni nem szabad.

3.§. A vizsgálat eredményét mindegyik kéjhölgynek bárcájába bejegyzi, nevének saját kezű aláírásával ellátva.

4.§. Ha a nő bujakóros, bárcáját tőle azonnal elveszi, őtet kórházi utalvány mellett azonnal kórházba utasítja, és a városi kapitányságnak az elvett bárcák megküldése mellett jelentést tesz.

5.§. A városi orvost hivatalos foglalkozásai a nép minden rétegével gyakori érintkezésbe hozván, a közegészség érdekében kötelességének ismerje, hogy azon esetben, ha valamely alattomos kerítőtelepnek vagy kósza nőknak kéjelgő üzlete tudomására jut, a városi főkapitányt azonnal tudósítsa.

6.§. Ha a városon lakó kéjhölgyek nagy száma miatt – a vizsgálatokat annak idejében rendszeresen megtenni nem volna képes, segédet kérhet; – de felügyelni azért a pontosan teljesítendő vizsgálatok felett is ő tartozik.

7.§. Az orvos, valamint egyrésztől utasításait személyes felelősség terhe alatt maga is megtartani köteles; úgy más résztől, ha azt tapasztalná, hogy a bordél tulajdonosok, kéjhölgyek vagy bárki a hozott szabályokat meg nem tartják, a tapasztalt mulasztásokat és kihágásokat a városi főkapitánynak bejelenteni köteles.

8.§. Az orvos jogosítva van minden egyes vizsgálatért a bordélházakban lakóktól 25, külön lakóktól 50 kr. díjat követelni; – mely azonnal, a vizsgálat alkalmával fizetendő.

IV. rész. A főkapitányról

A városi főkapitány feladata a kéjelgésből eredhető nyilvános botrányt megakadályozni; továbbá a közegészség tekintetéből létező elővigyázati rendszabályok végrehajtását lehetővé tenni. Ennélfogva:

1.§. Az engedélyezett bordélházakat és magán lakásokon tartózkodó, kéjhölgyeket nyilvánosságban tartja, hogy kérdés esetében kitudathassék – vajjon bírnak-é türelmi engedéllyel vagy nem?

2.§. Ha valamely türelmi engedéllyel nem bíró nő vagy bordélháztól akár a birtokosok által, akár más úton néha jelentés tétetik, azonnal intézkedni köteles, hogy ily dughelyek bezárattassanak, az illető egyének pedig büntetés alá vonassanak.

3.§. Ezen kettős célból jegyzéket tart, melyben minden türelmi engedéllyel ellátott kéjhölgy név szerint, akár bordélházban, akár külön lakáson tartózkodjék – úgy szinte a bordélházak tulajdonosai is beíratnak.

4.§. Ezen jegyzékben a bordélbirtokos illetőleg az egyes kéjhölgyek neveik, az utóbbiaknak életkoruk, személyleírásuk, a bejelentés napja, az utca és ház, melyben tartózkodnak, pontosan kiteendő.

5.§. Minden egyes bordéltulajdonosnak és kéjhölgynek számára külön levél nyitattik, és ezen levél folyó számmal láttatik el, megjelölve, melyben a lap megnyitattott. – Ezen lapra feljegyzendő minden körülmény, mely e személyre vonatkozik, például, lakásának változtatása; a kihágás, melyet netalán elkövetett, a büntetéssel együtt; ha betegség esetében a kórházba küldetett sat.

6.§. Bordélház nyitására engedély csak az 1-ső rész 3.§-a értelmében adathatik ki.

7.§. Kéjhölgyeknek, kik bordélházakban tartózkodnak, türelmi bárcaát a kapitányság ad.

8.§. Türelmi bárcákért díjat követelni nem szabad. Ezen bárcák bordélházakra nézve mindaddig érvényesek, míg az üzlet vagy önkényt meg nem szűnik, vagy az első rész 4-ik §-a szerint beállítatik.

9.§. A kéjhölgyeknek kiadandó türelmi bárca tartalmazza:

- a) a kéjhölgy nevét, lakását. Ezt a főkapitány saját kezűleg írja alá;
- b) a szemlelapot, melyre két hónapon át az orvosi vizsgálat eredménye íratik;
- c) a kéjhölgynek szóló rendőri és orvosi rendszabályokat, melyek a 2-ik részben foglaltatnak, minden kéjhölgy külön nyomtatványban, beíratásakor kapja ki.

10.§. A bordélbirtokosnak kiadandó türelmi bárca tartalmazza:

- a) a bordéltulajdonos nevét, életkorát és lakását;
- b) ezen szabályokat egész terjedelmükben.

11.§. A kéjhölgyek és tulajdonosok leírása alkalmával köteles a főkapitány őket a reájok nézve fennálló szabályokra figyelmeztetni, és értésükre adni, hogy addig, míg azokat pontosan megtartják, a hatóság oltalmára számot tarthatnak.

12.§. Midőn betegség esetében a vizsgáló orvos a kéjhölgy igazolványát elveszi és a főkapitányhoz elküldi, a főkapitány tartozik a külön tartózkodók lakásán megtudatni, ha valósággal a kórházba elment-e vagy nem. Ez utóbbi esetben a késedelmezőket vagy ellenszegülőket azonnal kórházba kísérteti. A bordéltulajdonosoknak az 1-ső rész 15.§-sában kötelességeik felett a kórházi felvételt igazoló bizonyítvány által ellenőrködik.

13.§. Szinte úgy tudakoztat a lakás változtatásának bejelentése esetében is, hogy a tartózkodás helyéről hitelesen értesüljön.

14.§. A főkapitány ügyelni köteles, hogy mind a bordéltulajdonosok, mind a kéjhölgyek minden méltatlanságtól és zsarolástól megóva, tisztességes bánásmódban részesüljenek.

15.§. A főkapitány mint békebíró, rövid úton ítéletet hoz, és azt azonnal végre is hajtja – az ezen szabályok szerint a kéjhölgyek és bordéltulajdonosok között az üzlet természetéből eredhető követelések felett, úgy szinte civakodás és személyes becstelenségek esetében.

16.§. A kapitány büntető hatósággal ruháztatik fel és minden oly kihágási esetekben, melyek bírságolás által kiegyenlíthetők, ítélete csak végrehajtás után fellebbezhető. – Súlyosabb esetekben, melyek dologházi elzáratást, eltoloncolást vagy az üzlet megszüntetését következtetik – vizsgálatot tesz és a főkapitánynak az eredmény tudósítása mellett bemutatja. – De a

közbotrány esetében ideiglenesen az üzletet azonnal is betilthatja, szökés veszélye esetén pedig az illetőt letartóztathatja.

17.§. A városi kapitányság minden kéjelgési ügyre vonatkozó szabályok, határozatok vagy saját intézkedései felett jegyzőkönyvet vezet, azt folyó számokkal ellátja, hogy ennek nyomán minden előfordulható kérdés felől felvilágosítást adhasson.

18.§. A pénzbírságok számban tartása iránt a fennálló utasításokhoz alkalmazkodik.

19.§. A kapitányság köteles havonként a kéjhölgyek számáról és tartózkodásáról, úgy a tapasztalt és általuk megbüntetett vagy büntetés végett följelentett esetekről a főkapitánynak táblás kimutatásokat beterjeszteni. – Új engedményezések és lakváltoztatások azonnal bejelentendők.

20.§. A főkapitány ellenőrökdi az alkapitányok fölött; és azért hivatalos helyiségükben gyakran meglátogatja, a jegyzőkönyveket és névjegyzékeket – úgy a büntetési íveket megtekinti és örökdi, hogy pontosan vezetessenek.

21.§. Ha bármely úton valamely ezen szabályok ellen történt kihágás vagy rendetlenség tudtára esik, az illető alkapitány mindenek előtt figyelmezteti, s ha az elég nem volna, a dolog miben létét véletlenül megvizsgálván, a tapasztalt hanyagságot vagy visszaélést a tanácsnak jelenti bé.

22.§. Türelmi bárcát bordéház megnyitására és a helyiségek változtatására az illető főkapitány véleményének előleges meghallgatása és a tanács engedélyezése mellett egyedül a főkapitány adhat. Külön lakhatásra az egyes kéjhölgyeknek az illető főkapitány véleménye nyomán a tanács jóváhagyásának kikérése nélkül szinte ő ad engedélyt.

23.§. Minden oly kihágási esetekben, melyek egyszerű bírságolás által ki nem egyenlíthetők, ellenben a büntetés végrehajtása a tanács előleges jóváhagyásától van felfüggesztve, a főkapitány vizsgálata nyomán véleményes jelentést tesz, valamint azon esetben saját személyében hajtja végre a vizsgálatot, midőn a főkapitány ítéletei fellebbeztetnek, vagy ezeknek ellátása ellen tétetik panasz.

A büntetés ezen szabályok áthágása miatt lehet:

- a) Egyszerű bírságolás, mely 50 illetőleg 100 frtig terjedhet. Ezt a főkapitány szabhatja meg, és ítélete csak birtokon kívül fellebbezhető.
- b) Dologházba zárás. Ezen büntetést a főkapitány szabja meg és azonnal végre is hajtja. Fellebbezés a büntetés ideje alatt tehető közben.
- c) Eltoloncozás idegen, engedély nélkül kéjelgő nők ellen: ezt a főkapitány rendeli el és fellebbezés nélkül végre is hajtja.

- d) A bordély megszüntetése; ezen büntetés csak a tanács előleges jóváhagyása után hajthatatik végre, de a főkapitány közbotrány esetén az üzletet a tanács határozata meghozataláig időközben is betilthatja.
- e) Közvétségek esetében: bűnvádi eljárásnak van helye.

V. rész. A rendbiztosok teendőiről

A biztosok, valamint egyéb, úgy e tekintetben is őrszemci a hatóságoknak.
– Ennélfogva:

1.§. Kötelesek a város területén oly személyeket, kik testükkel keresetet úznak és mint kéjhölgyek bejelentve nincsenek; úgy szinte türelmi engedély nélkül nyitott bordél-telepeket szorgalmasan kikutatni és a főkapitánynak bejelenteni; hogy pedig ezt teljesíthessék, az engedélyezett, külön lakó kéjhölgyeknek szinte úgy, mint bordélházaknak jegyzékét a városi kapitányságtól kikérni.

2.§. A kéjhölgyek- és bordéltulajdonosokról szóló rendőri szabályok megsértését a főkapitánynak szinte tudomására juttatni: mivel ebből ezen szabályok részükre a főkapitány által kiadandók.

3.§. A legsürgetőbb veszély, például veszekedés eseteit kivéve, óvakodni fognak minden önálló eljárástól; különösen a kéjhölgyek lakásaiban, dorbékolás, lárma, csendháborító multság eseteit kivéve, kapitányi meghagyás nélkül be ne lépjenek; annyival inkább bármi hatalmaskodást, zsarolást, vagy méltatlankodást el ne kövessenek, mindazonáltal:

4.§. Az utcán vagy nyilvános helyeken illedelmetlen, kacér és szemérmetlen viselet vagy közbotrányos ruházat által kitűnő kivált éjjeli csavargókat egész kímélettel ugyan, de határozottan követésre szólítván fel, a kapitányság hivatali helyiségébe bevezethetik.

5.§. Ha a 3-ik szakasz értelmében a kéjlokba lépni kénytelenek, közvétséget kivéve: a zaj, lárma és dorbékolás ellen illedelmesen tiltakozzanak, és a kihágók neveit, mennyire megtudhatják, jegyzékbe véve, távozzanak, az esetet a kapitánynak feljelentendők.

A tanács által idei május 18-án 1874. 2499. sz. a. hozott határozat alapján kiadta

MINORICH KÁROLY, főkapitány.⁹

⁹ Kolozsvár rendőrfőkapitánya, polgármestere. A szabályrendelet módosítása Kolozsvárott a hat részből, 72 paragrafusból álló, 1905. október 30-án kelt rendelettel (Szabályrendelet a